IL HABIB

Joħroġ cull nhar ta ħamis, barra minn ħamis ix-Xirca u Labsi.—L'imsieħbin ta Malta u Ghaŭdex jisŭielhom, bil Posta b'collox, tliet xelini fis-sena, li jistghu jitħallsu xelin cull erba' xhur, bil-kuddiem. Ta Barra, jisŭielhom xelin actar fis-sena u jaħtieġ iħallsu ghall'inkas bis-sitt xhur fuk.—Min ma javżax xahar kabel taghlaklu is-sena, jirtabat ghal oħra.—Ebda chitba li tasal f 'idejn id-Direttur ma tarġa tirtadd l'ura.

Imżeŭŭak b'cull xorta ta daŭl, ta taghlim, ta aħbarijet u ta moghdija taż-żmien: imma dejjem nisrani u *ħabib tal-kalb*.
Proprietarju: il *Cumitat tal Ghakda tal Apostolat tat-Talb*, li kankal u sejjer imexxi dan il kari tajjeb, ghall gid tal Maltin.
Direttur: is-Sur Ġużè Muscat-Azzopardi (strada santa Lucija, numru 89.)
Amministratur: is-Sur Dŭardu Galea(str.Cristoforu, numru 174).
Stamperija: *G. Muscat* (strada sant'Orsla, numru 213).

L' EŬŬEL SENA. IL ĦAMIS, 18 TA APRIL, 1912. NRU. 11.

Inbiercu b' kalbna collha il ĦABIB, gażetta bil Malti, u nirriccmandaŭħ lir-Reverendi Cappillani, biex ixerrduħ kalb l'insara tal Parroċċi taħhom, ghax nistennew minnu gid cbir.

Mil Belt, fid-19 ta Jannar, 1912.
† P. ARCISKOF U ISKOF.

It-tbêric tal Ghid

Ûaħda mid-devozzjonijet sbieħ u gheżież li ghandhom l'ulied tal Cnisja ta Gesù Cristu fil ġranet tal Ghid hu it-tberic tad-djar li jaghmel il Cappillan jeû il Kassis mibghut minnu ghand daûc collha li jinsabu fil Parroċċa. Hija ħaġa ûisk sabiħa li tara f'Sibt-il-Ghid malli iddokk il Glorja u fil ġranet ta ûara is-Sacerdot bil lbies tal Cnisja, u fuk collox li stola, idur id-djar tal insara, jati cullimchien il barca bl'ilma imbierec ġdid u ighid il chelmiet tas-Salmi: *Bixxni, o Mulejja, bl'issopu* (ħaxixa, li actarx hi is-saghtra jeû iż-żûf taghna) *u nitnaddaf; int taħsilni u 'nsir abjad ictar mis-silġ.* Ghedna bl'ilma 'mbierec ġdid, ghaliex il Cnisja nisranija taghmel funzjoni tûila u sabiħa nhar Sibt-il-Ghid fil-ghodu u hi it-tberic tal fonti tal maghmudija, mnejn tibda biex tbierec il Cnisja u l'insara dac il ħin stess; u fejn ma 'ssirx din il funzjoni (jigifieri fil Cnejjes li m'humiex Parroċċi) jitbierec dejjem l'ilma ġdid, biex iservi ghall użu ta din il Cnisja.

Min ma jarax chemm hi din ħaġa sabiħa u kaddisa? Ghalhecc l'insara fiż-żmienijet collha chellhom ghożża cbira ghal dan it-tberic tad-djar fil ġranet tal Ghid u chienu ilestu djarhom mill'aħjar u jilkghu is-Sacerdot fit-tberic bl'ictar cbira ħrara. L'insara ma chienux icunu qûieti kabel ma imur it-tberic ghandhom u chienu jitolbu is-Sacerdot b'Fidi cbira sabiex ibierec lilhom, il ħûejjiġhom, l'annimali taħhom u cull ma icollhom; u bħala sinjal tal ferħ imkaddes taħhom, cullħadd chien jati lill Cappillan xi ħaġa tal flus, jeû tal ichel, minn dac li icollhom. Dan it-tberic iservi mhux biss bħala cerimonja kaddisa tal Cnisja, fiż-żmien l'iżjed ghażiż, imma ucoll bħala occażjoni sabiex il Cappillan jiltaka' mal insara tal Parroċċa tieghu, jara u jisma' il bżonnijet taħhom, isamma lilhom il chelma tieghu bil mod, issa ta parir, issa ta tûiddib, issa ta ċanfir ghall gid tar-ruħ. U chemm gid u paci ma igibx mieghu dan it-tberic, mita isir chif trid il Cnisja? Chemm hi ħaġa sabiħa u kaddisa?

Iżda chemm nakset fl'insara ta żmienijetna il vera divozzjoni ghal dan it-tberic tal Ghid ? Bosta jilkghu is-Sacerdot bil bruda, oħrajn jiddejjku u forsi ighemgmu, xi uħud imbaghad jaghmlu mod li jeħilsu minnu. Nafu xi każi fejn is-Sinjuri, li huma tant compiti ma cullħadd, mita imur it-tberic, joħorġu u iħallu tilkghu is-seftura. Lil daûn collha u lil cull-min hu bħalhom infaccruhom illi, mita is-Sacerdot ta Gesù Cristu ibierec, toħroġ minnu bis-setgha u fl'isem t'Alla virtù, li jecc issib kalb tajjba iġġib fiha ħafna gid mis-Sema, chif nakraû fl'Evangelju ta San Marc (cap 18, versi 5 u 6); u jecc issib kalb iebsa, tarġa tmur mnejn giet, bħall grazzi collha li jati Gesù lil min jirreżisti ghalihom.

Mita il Fidi chienet iżjed ħajja fl'insara, it-tberic tal Ghid chien dejjem milkuħ u imfittex: jecc, mela, naraû li l'insara birdu ghal din iċ-cerimonija sabiħa u ghażiża tal Cnisja, dan ifisser illi il Fidi birdet u inxeghlet l'imħabba żejjda lejn l'art u lejn il ħûejjeġ taħha; dic l'imħabba li tbieghed l'Alla minn'na, minn djarna u minn cull-ma fîna, biex iġġib il ghaûġ, il ġlied, il hemm ta cull xorta.

Jecc, mela, irridu il paci t'Alla f'ruħna, nilkghu il barca t'Alla fi djarna; dic il barca 'mkaddsa li Gesù, meta kàm ferħan minn bejn l'imŭiet, mar jati lill'Appostli tieghu u liddinja collha. M.P.G.

L'Emigrazzjoni.

Mil Belt, fit-12 t'April, 1912.

Ghażiż Sur Muscat-Azzopardi,

Fl'aħħar ħarġa tal *Habib*, gażetta meħtieġa u ta ghożża cbira, int tchellimt fuk l'*Emigrazzjoni* fiha in-nifsha u gharaft turi li hemm bżonnha ghall Maltin, f'daŭn iż-żmienijet tal ghacs, ghad li xi uħud riedu ibeżżghu in-nies minnha, ghax jidrilhom li nistghu nghaddu minghajrha, billi inkanklu haŭn l'*industriji*, il *cummerċ* u il *biedja*: ħŭejjeġ li huma tas-seŭ tal akŭa fejda u ta ħtieġa cbira ghall Malta, imma li, jecc jirnexxu, iridu bosta snin biex jibdeŭ iroddu il gid taħhom; fil ŭakt li aħna ghandna naraŭ x'naghmlu issa, ghax il fakar dieħel cullimchien u l'actar fost il ħaddiema, li jitolbu ghajnuna fil ghafsa taħhom *bil-ghaġla*.

Inti ghedt ucoll li trid issamma iż-żeŭġ kniepel: u tas-seŭ li diġà ghamilt hecc, ghax fl'aħħar ħarġa tal *Habib*, xandart ittra tal Avucat Mizzi, Direttur tal *Malta*, u oħra tat-Tabib Mattei, Segretarju tal Cumitat tal *Emigrazzjoni*. Issa, mela, nitma li ma tiċħadx ftit tal ŭisa lili fil ħarġa li gejja, ħalli 'nfisser actar din il biċċa u inŭiegeb kasir-kasir lil dac li inchiteb fil gażetti, seŭŭa bit-Taljan u seŭŭa bil-Malti.

Il *Cumitat tal Emigrazzjoni* ma biddel xejn ŭiċċu u inkas ma chien imferfex f 'ghamilu: anzi, mixa ŭisk bil kies u bil ghakal. Ara chemm hu hecc li, *tmin xhur ilu*, ma lakax is-Sur Vadalà, mita ried jieħu in-nies B'XEJN f'*San-Paŭl* tal Brażil: u dan ghamlu ghax, kabel ma iħaddan daks-hecc gid, ried jifli seŭŭa, b'cull triek li jista jinfed minnha u b'*documenti ufficjali u privati* (jigifieri billi jisma bil mictub il fehma tal Capijet u nies oħra ta hemm) jecc dic l'art hix tajjba ghall Maltin, seŭŭa ghall'arja u xi mard ta daŭc l'inħaŭi (li haŭn min kieghed ikabbeż u iżomm iebes fuku) u seŭŭa ghall'imgiba tan-nies u ghax-xoghol bi ħlas xierak ta dac il pajjiż. Imbaghd, il Cumitat, ŭara tiftix u mistoksija bir-rekka collha, gharaf li *San-Paŭl* ighodd ħafna biex imorru il Maltin. Imma, b'dan collu, kabel ma jiftaħ il bieb ghas-safar ta cull-min irid, ghażel ftit familji, li telku flimchien mal Canonicu Charbon ta Birchircara, u ftit oħra li jitilku nhar il ħamis li gejj (illum): u daŭn ucoll jilkaħhom li stess Canonicu, li dan il ħin ghadu sejjer lejn *San-Paŭl* u diġà chiteb minn *Valenza*, fejn kal li il Maltin li ħa mieghu imbarcaŭ Marsilja u jinsabu collha cuntenti fuk vapur cbir, ghax huma migjubin tajjeb ħafna.

Nistghu nittamaŭ bir-ragjun collu li il Gvern tal Brażil, bħalma kieghed jonfok daŭn il flejjes fis-safar tal familji maltin li iridu imorru ighammru f'*San-Paŭl*, hecc ucoll ma jibkax ma ikieghedhomx tajjeb, biex mita isibu ruħhom cuntenti jitħajjru oħrajn u hecc igib il kuddiem ix-xoghol tar-raba bil ħidma ta Maltin bieżla u tar-ruħ.

Imma l'Avucat Mizzi, fl'ittra tieghu, żamm iebes li il Maltin ma ghandhomx jinbaghtu *Campinas*, ghax din ŭaħda mill'aghar xaklibiet ta *San-Paŭl*, billi il *Fazendeiros* jinsabu

midjunin, li ma jistghux iħallsu tajjeb il ħaddiema, u billi dic l'art tinsab imniġġsa b'ħafna mard—fosthom it-*Tracoma* (marda kalila tal ghajnejn).

La fil ŭaħda u inkas fl'oħra ma kal seŭŭa. L'eŭŭel ħaġa, ghadha ma 'nkatghetx li daŭc il familji ghandhom jinbaghtu *Campinas*: anzi il Canonicu Charbon mar bil kaddis li *jara b'ghajnejħ fuk il post* u jistħarreġ il Gvern ta hemm, u il Conslu Ingliż, u l'Iskof u il Patrijet li jinsabu f'daŭc l'inħaŭi, biex jif hem jecc *Campinas* hix xakliba ta min jaghżilha fost l'oħrajn bħala ŭaħda mill' aħjar jeŭ hix ta min iŭarrab minnha ghal xi ħaġa. Bħala Sacerdot tal ħrara, u bidŭi mill' aħjar, u ragel ta dehen cbir, il Canonicu Charbon ma jibkax ma jiħtarx l'aħjar xakliba, biex ikieghed seŭŭa il Maltin li iridu hemm ighammru fihom.

Imbaghd, *Campinas* tigi, ûara *San Paŭl*, it-*tieni belt:* taghmel disghin elf ruħ u art tas-saħħa ghal-collox. Nereu Postana fil ctieb tieghu ighid hecc: *Aujourdhui Campinas est un veritable Sanatorium de l' Etat de San Paulo—il n' y a pas l'ombre de la fievre jaune, ni de la variole qui, autrefois, a y firent tant des victimes—la malaria peut étre considérée come disparue.* Jigifieri: "Illum Campinas hi tas-seu id-*Dar tas-Saħħa* tal art ta *San Paŭl*—la hemm il ħjel tad-deni isfar u inkas tal gidri, li, drabijet oħra, chienu katlu ħafna nies—il malarja tista' tghid li ghabet ghal-collox."

Fuk it-*Tracoma* (marda tal ghajnejn), fl'aħħar nett, ghandi nghid li f'*Campinas* m'hix mexxejja bħalma hi f'xaklibiet oħra (nghidu aħna fi Pretu u f'Jahù, fejn l'Avucat Mizzi kal li hi *fragell*): u dan ghax il Gvern tal Brażil, biex ma tidħolx hemm dic il marda, jinvista ghajnejn cull-min imur kabel ma iħalliħ jinżel l'art; u daŭc li jitniġġsu biha jiccurahom bir-rekka collha tal akŭa taghlim tat-Tobba, biex il marda ma tixteredx kalb il kaŭŭijin.

Barra minn dan, *Campinas* kieghda bejn iż-żeŭġ ferroviji il cbar: dic l'imsejjħa *Paulista* ghax titlak mil belt ta *San-Paŭl*, li tigi boghod minnha xi sebghin mil; u il *Mogyna* li tmur ghax-xakliba l'oħra. Din il ħaġa tisŭa ŭisk lill bdieŭa biex ibieghu l'uċuħ tar-raba. L'artijet ma daŭr il belt ta *Campinas* ghammielha mill'actar, ghax hemm ilma b'cotra cbira: u barra mil *Cafè*, li hu l'iżjed imsemmi fost ta daŭc l'inħaŭi, isiru il kasab taz-zoccor (*cannamieli*), it-tabacc, il kmuħ, il koton, il ġŭieżijet collha u ħxejjex oħra.

Biex ma nieħudlicx actar mil ŭisa li ghoġboc tatini, niekaf haŭn: imma iż-żmien, li hu ragel, ma idumx ma ighid min ghandu ragjun, il Cumitat tal *Emigrazzjoni* jeŭ (Alla ħares katt!) il gażetti li kamu ghaliha. U mita jasal dac il ħin, ŭieħed icun jista' jitħaddet bil maghruf, jigifieri fuk *dac li jiġri*, mhux fuk il *cliem fieraħ*.

Nizzic-ħajr u ghoddni dejjem
il ħabib sâfi tieghec
Dr. L. Manche'.

Ŭara.—Nitolboc taklibli dan collu bil-Malti u hecc torbot actar mieghec
il ħabib
L. Manche'

IL HOLKIEN

(jissocta fuk l'aħħar ħarġa)

Id-daŭran li bis saħħa ta daŭn iż-żeŭġ kaŭŭiet jaghmel il kamar daŭra mejt ma dŭar l-art, ma hux dac li naraŭħ f' ghajnejna jaghmel mil lvant ghall punent cull jum: dac ma hux ħaġ' oħra ħlief il klib li takleb l-art fukha n-nfisha bħal ma ddur raddiena mil punent ghal lvant, kalba cull 24 siegha, sejra dejjem bla ma tħalli lebda ħin ighaddi bejn kalba u oħra, klib li jkarrak bina ghax jurina f'ghajnejna li ix-xemx il kamar u il-cŭiecheb collox idur ma dŭar l-art mil lvant ghall punent. Id-daŭran li jaghmel il kamar ma dŭar l-art hu il maklub ta dac li semmejna: il kamar idur ma dŭar l-art mil punent ghal-lvant, jigifieri l-istess chif takleb fukha n-nfisha l-art. Jiġri ghalhecc li ghad li bissaħħa ta dan il klib ta l-art fukha n-nfisha mil punent ghal-lvant cull, nghidu aħna, strixxa ta ŭiċċ id-dinja mifruxa mit-tramuntana ghan-nofs in-nhar jigi il ħin taghha li tidħol fid-daŭl li jroxx il kamar: dac il ħin ma jcun katt ŭieħed, ghad li cull kalba ssir f'24 siegha: cull strixxa milli semmejna ma tilmaħx il kamar cull 24 siegha seŭŭa, jigifieri cull mita tarġa tigi fejn chienet il jum ta kabel. Il kamar li jimxi geŭŭa l-istess riħ li takleb dic l-istrixxa, jigifieri mil punent ghal-lvant, tul daŭc l-erbgha u ghoxrin siegha icun mexa lejn il-lvant biċċa ġmielha, u hecc dic l-istrixxa li tcun, jcollha tistenna l-art takleb biċċa oħra biex tasal li tilmaħ il kamar. Dic il biċċa klib li taghmel fukha n-nfisha l-art actar mil jum ta kabel bejn ħin il kamar ghal ieħor, hi ta 48 minuta u minn dakkiet inkas, ħin li soltu nghidu iddaŭŭar il kamar ma tala.

(Jissocta) G. Vassallo.

ĠRAJJA TA MALTA?....

Ŭasal f'idejna *librett* ta tmin faċċati, imsejjaħ *Id-Delitt tal Madliena*: u ighid li hu *fatt veru li ġara Malta fis-sena 1634*.

Xtakna nafu minn ghand is-Sur Toninu Vella, li chitbu bil Malti, f'liema *Storja ta Malta* jeŭ f'liema *document antic* sabu. Ghax jecc daŭc huma tas-seŭ *ġrajja ta Malta*, fihom l'isbaħ medda biex fukhom jintiseġ ctieb imsaŭŭar, nghidu aħna bħal ta *Inez Farruġ* u ta *Nazju Ellul*. Dan il *librett*, ghad li hecc ċchejchen, m'hux miġbud ħażin u inkas ma hu mictub mgharrak, bħal daŭc il gharucażijet li haŭn jiġru *mas-sakajn....* ma nghidux *fl'idejn*, ghax ma jixirklohmx icunu fihom! Imma nibżghu li *id-Delitt tal Madliena* giè meħud minn xi ctieb ta Barra u mghammed bl'isem ta xakliba ta Malta, bħalma kieghdin jaghmlu il *bejjegħa tat-toscu*, taħt ix-xbiha ta *Rumanzi cbar*—Rumanzi famusi, Rumanzi li ma bħalhom, Slaten tar-Rumanzi *Maltin*: fil ŭakt li min chitibhom b'ilsien ieħor inkas jaf Malta fejn hi u jecc tinsabx tas-seŭ fid-dinja. Ibiddlu l'ismijet tal *persunaġġi*, tal *lochijet* u tal *pajjiżi*: u ħrafa l'iżjed mokżieża u velenusa ghall klub taż-żghażaħ collha, imma l'actar tannisa, xebbiet u mizżeŭŭgin, *ħrafa li taparsi* ġrat min jaf f'liema art fil boghod ighadduha bi *Ġrajja ta Malta!* Li chienu ghal l'inkas jafu jonġru ftit il ħażin mit-tajjeb u jictbu suret in-nies! Imma xejn minn dan collu! Collox ħorrox borrox: u ħsieb ŭieħed biss—li idaħħlu xi ħaġa tal flus—ghad li daŭc *flus misħuta* u maħħom ma jistghux igibu gid!

Daŭc il boloħ li kieghdin iħallsu tajjeb lil min kieghed jintuscalhom demmhom irkikirkik, ma jafux li daŭc il *Ġrajja ta Malta* (barra minn fukna!) ma huma *ġrajja ta 'mchien*; u li min chitibhom bit-Taljan, jeŭ bl'Ingliż, jeŭ bil Franciż—il biċċa il cbira bil Franciż—ħolokhom minn rasu biex isaħħan l'imħuħ: imma katt ma chien jobsor li sejjer isib ħallelin *tieghu* u *taħhom* li jaħmuhomlhom bi *Stejjer ta Malta*.

Fra Meliton.

Mil Lucerna tal Hajja:—4. Cristu bàta ghalina u ħallielna l'esempju li immorru ŭarajħ u inbatu bħala sculari tieghu.

Ghâda ħażina.

Bosta u bosta nies ghandhom ghâda ħażina ferm: meta icollhom xi caŭża fuk interessi,jeŭ icunu sejjrin jixtru xi dar,jeŭ ibieghu xi ghalka, jeŭ jissellfu xi ħaġa, imorru ghand in-Nutar biex jieħdu parir minn ghandu chif ghandhom jaghmlu.

In-Nutar, jecc icun jaf id-dmir tieghu, ghandu jibghathom dritt ghand l'Avucat, ghaliex il Ligi ghamlet l'Avucati biex jatu il pariri.

In-Nutar ma ghandux jaghmel ħaġ' oħra ħlief jin-*nota* (jigifieri *jicteb*, ghalhecc jissejjaħ *Nota-ro*, nutar) dac li ŭieħed irid jicteb, jecc dan icun scond il Ligi; u ma jistax jati pariri, anzi jecc jatihom jarfa' pis m'hux cbir ftit.

Iżda daûc li icunu iridu li in-Nutar jatihom parir jaghmluħ ghall fini ta moħħom, jeŭ aħjar ta buthom, mhux ghaliex icollhom fidi actar fin-Nutar mill' Avucat: iżda daŭn l'imsejjna drabi jiġrilhom li jitilfu ghall ħabba bżar il borma u ta ġo fiha. U ma hix bluha, ghiduli ftit, li tibża ghal ftit liri meta toħroġ drabi gharkec ta ħajjtec collha? C. M. D.

Il Frosta

Dari, mita xi ħadd chien icun ta condotta ħażina, kabel ma chienu idaħħluħ il ħabs chienu jiffrustaŭħ, billi idaŭŭruħ il Belt, f'cull cantuniera idokku tromba u chif jingemghu in-nies l'argużin jeŭ xi ħadd f'locu jakralu is-sentenza u jatiħ dakkiet ta frosta fuk dahru jeŭ fuk riġlejħ, kuddiem cullħadd, biex javviluħ.

Illum il ġurnata, niżżu-ħajr ll'Alla, din il ghada cherha spiċċat ghal-collox minn fost il bnedmin civilizzati. Però, minn xi dakkiet nosserva li cull tant ghadha tidher xort'oħra, mita nara qŭasi cull jum ruxxmata nies bil gendarm maħħom telghin Cordin, u minn xi dakkiet b'periculu cbir ta saħħithom, ghax mhux darba u tnejn tellghuhom f'xemx ticqŭi l'ancri.

Mita staksejt fuk dana, ghax minn ghalija hemm il carozza biex iġġorr in-nies ghall ħabs, kaluli li il gvern ghal issa ma jistax jieħodhom bil carozza ghaliex ke'd iħarreġ xi żeŭġ bhejjem ghal dac ix-xoghol.

Ma jidhirlix jena li 'mħabba f'hecc ghandu ibati l'imsejchen cundannat! U minn xi dakkiet icunu nies l'actar onesti, li jiġu icundannati fuk ħŭejjeġ żghar, però mhux talli jeħlu il ħabs, imma iridu jiffrustaŭ ruħhom billi jieħduhom bil mixi lejn Cordin f'ħinijet l'actar freqŭentati min-nies. Tarġa, mil banda l'oħra, il gażetti collha donnhom icunu jistenneŭ xi biċċa hecc, arahom fl'*Aħbarijet tal Pajjiż* igibu l'isem ta cull ŭieħed li jeħel il ħabs, jeŭ jitlef xi caŭża.

Jidhirli jena li dana m'hux seŭŭa, u inti, Sur Direttur, taghmel ŭisk tajjeb li katt ma iġgib l'isem ta ŭieħed iccundannat, ghaliex minn xi dakkiet icun hemm min jigi iccundannat u imbghad fl'Appell jirbaħ il caŭża. Daŭc li ma jaghmlux bħalec, chif jiġbru dac l'icunu xandru ma cullimchien? ...

Ħalli *gażetti* oħra jaghmlu li joghġobhom: il *Habib* ma ighacchesx l'imsejchen cundannat, li, ŭara li imur Cordin biex iħallas il ħtija tieghu, ghandu jigi ucoll iffrustat minnhom!

Il ġustizzja tad-dinja ticcundanna fuk li jidher: imma min jaf chemm nies, li, scond il congitturi, jidhru li icunu ħatja u jiġu ucoll iccundannati, forsi icunu innucenti!

Mela, ibka ŭarrab, Sur Direttur, din il biċċa mil *Habib*: aghllem u iftaħ ghajnejn il poplu ghall gid tieghu bħalma kieghed taghmel u katt la iżżid il hemm tal imsej-

chen cundannat, biex Alla iseddaklec il ghamil tieghec.

GIUSEPPI MICALLEF GOGGI.

Arci-Iskfijet

Fil ŭakt li il maħbub Arci-Iskof taghna, bil 81 sena fuk spallejħ, telak ilbieraħ tl'ura ghall Ruma, biex iżur il Papa u ichellmu fuk il *Cungress Eucaristicu* — u, imbaghd, minn hemm imur Gorfù, biex jara chif in huma sejjrin il Maltin bil gid collu li ghamlilhom ghal ruħhom; ŭasal haŭn l'Arci-Iskof Ġanni Drure, ta Bagdad, li giè maghmul mil Papa Delegat Apostolicu tal Mesopotanja u fit-triek tieghu chellna ix-xorti li ħtieġlu imiss il Malta.

Ir-Raghajja tal erŭieħ fil Cnisja Cattolica jaħdmu bla serħ: u f'loc il cumdità u iddivertimenti li tant jafu jitpaxxeŭ bihom l'Iskfijet ta xi Religjon oħra, jifhmu li ħajjithom ghandha tcun Sacrificcju ghall ħrief tal imrieħel taħħom.

Fil ŭakt, mela, li bil kima collha insellmu lill Monsinjur Drure, li ghoġbu jigi iżurna, nittamaŭ li f'kasir żmien nerġghu naraŭ haŭn kaŭŭi-sħiħ il Monsinjur Pać: u lill ŭieħed u lill'ieħor nghidu bil kalb dac li, nhar il ħadd li gejj, il Cnisja ta Malta tcanta fil festa tal Eŭŭel Iskof taħħa San Publju: *Ir-Raghaj tajjeb jati ħajjtu ghannghaġ tieghu. Hu jaghraf in-nghaġ tieghu u huma igharfu lilu.* D.G.Z.

Tenur tal-ghageb

Fil belt ta Pittsburg, l'America, chien hemm ragel ibieħ il faħam, jiġri u idur dejjem mat-torok, b'carettun tal idejn imkabbad mieghu. Daŭn il ġranet, chellu x'ighid, f'ŭaħda mit-torok il cbar ta dic il belt, ma ragel ieħor tal-faħam: u, chif chien jitleŭŭem mieghu, bida isamma leħnu b'ghajjat tant gholi u ħelu, li greŭ in-nies lejn dic in-naħa biex jisimghu dic il vuci talghageb. Fost l'oħrajn, ŭieħed Miljunarju (jigifieri ŭieħed minn daŭc il ghonja il cbar tal America, li mhux Malta biss ma haŭnx minnhom) ittaŭŭal minn tieka tal Palazz tieghu: u, imsaħħar b'dac il leħen, ghajjat ir-ragel tal-faħam geŭŭa, ħallaslu il piena tal cuntravvenzjoni li chien ghamel bil ghajjat fit-triek, ħadu mieghu ghand Mghallem tal mużica cbir u ġaghlu jisimghu. Is-Sur Mast, b'ghajnejħ ŭara ŭidnejħ, kal lill Miljunarju: Dan ir-ragel, f'kasir żmien, icun ir-rebbieħ ta Carusu (ŭieħed mill'akŭa tenuri tal Italja, li jaħilfu biħ fit-teatri il cbar tal America u cull sena jibaghtuħ lejn Napli mghobbi bix-xchejjer tal liri)! U il Miljunarju f'li stess ŭakt li ħaseb biex ilibbes u ighajjex tajjeb ir-ragel tal-faħam u il familja tieghu, ordna lis-Sur Mast li ighallmu il mużica u il cant mill'aħjar, spejjes tieghu. Dan il bniedem ixxortjat hu ŭieħed taljan cunjomu Ventresco.

Chitbulna :—

Nhar il Ħadd ta kabel li ghadda, l'Iskof Monsinjur Pietru Pace, milkuħ ŭisk tajjeb chif jixraklu, mil Poplu, mil Banda *Duke of Connaught* u mil Capitlu ta Birchircara, mar ibierec fil Parroċċa ta dac ir-Raħal il qŭadru ġdid ta San Giusepp, li giè imkieghed fuk l'Artal tal Cappella dedicata lil dan Kaddis.

Il qŭadru pingut mil cbir pittur malti Giuseppi Calì irnexxa tas seŭ opra ta min jammiraha:—jirrapresenta, b'espressjoni l'actar tajjba, il protezjoni tal cbir Kaddis fid-difisa contra l'eghdeŭŭa tal Cnisja.—Prosit lill famus artista li tana sa issa tant opri sbieħ.

Jistħokk tas-seŭ tifħir lill Canonicu Dun Giusepp Charbon, li ghandu il cura ta dic il Cappella, ghaliex ŭara li bi ħrara l'actar cbira, ghamel li il Cappella ta San Giusepp giet iddecorata b'mod speciali, u f'kasir żmien, fil partijet taħħa collha, u gharaf jaghżel il pittur tal qŭadru maghmul minn flus Benefattur, is-Sur Ŭistin Calleia, irnexxielu ucoll li jorganizza lakgha ŭisk genjali fl' occażjoni taċ-cerimonja tat-Tberic tal istess qŭadru.—Monsinjur Iskof, li, ŭara din iċ-cerimonja chien mistieden fl'Aŭla Capitolari, fejn ingemghu il Capitolu u diversi mill'aħjar nies ta Birchircara, tchellem ŭisk tajjeb mill'opra u ŭira is-sodisfazzjon li ħass ghad-devozzjoni ta daŭc collha li ħadmu biex irnexxiet hecc seŭŭa. DR. F. B.

Ma dûar il Gzira

—Chemm ighid seŭŭa l'Evangelju li *jaħtieġ jigi li scandlu, imma ħażin ghaliħ min igibu.* Li scandlu, giè: xtered ma Malta kari faħxi, li katt fid-dinja ma chellu jidher fil Gżira ta San Paŭl: imma ghal ŭieħed ħażin ħarġu bosta tajjba, mil *Cumitat tal Appostulat tat-Talb*, mid-*Dumnicani*, mil *Cabuccini*, minn Sacerdoti u Seculari privati: u fosthom collha il *Messaggier malti tal Kalb ta Gesù*, b'Direttur tieghu il Patri Geżŭita Ŭiġi Grech, li cabbar tant isimna barra minn Malta ghal bosta snin u issa giè jaghni lilna bil ħidma tieghu, bieżla u *imdaŭŭla tas-seŭ*, fil kasam ta Cristu. Il *Messaggier* hu il *ħabbar religjus*, jigifieri *mimli biss bi ħŭejjeġ tar-ruħ*, tal *Appostulat tat Talb*; u il *Habib* hu il *ħabbar civil*, jigifieri *imżeŭŭak b'cull xorta ta daŭl xierak ghar-ruħ u ghall gisem*, tal Cumitat ta li stess *Appostulat*. Il *Messaggier* joħroġ cull xahar: u, barra minn Patri Grech, jictbu fiħ ħafna Chittieba mill'aħjar: Dun Xand Cortis, Monsinjur Vassall (*Dun Manŭel*), il Canonicu Galea Naŭdi u is-Sur Fons Galea. Stampat tajjeb ferm, chif jixrak lill'*Appostulat tal-Talb*, li tieghu Patri Grech hu id-*Direttur Djocesan*; u lis-Sur *G. Muscat*, fejn jinħadem. Merħba biħ u Alla iżomm idejħ fuku.

—*Giè f'idejna* ctieb ieħor imsejjaħ il *Kerk tad-demoniu micxuf f'Malta*—mictub mis-Sacerdot P. P. Galea u maħruġ bis-sensja tal Cnisja, jigifieri mgħoddi miċ-Censur Teologu Monsinjur Canonicu Galea (*Dun Paŭl* taghna): ctieb ta fejda cbira, f'din is siegha tad-dlam: u maħdum bil gherf u bil ħrara, ghax m'hemmx *xeħta kerk u toscu* minn daŭc il ħafna li 'nżerghu f'Malta *minghajr imŭakkgha biħ*! Mat-*Teologija* u il *Filosofija*, is-Sacerdot Galea ghandu id-dehen u il ħabta. Nifirħulu b'kalbna collha u nirriccmandaŭ lil min ma jafx ghajr bil Malti li ifittex jakra dac il ctieb, ghax fiħ isib imchisser u imfarrac, bil gherf u bis-seŭŭa tal *imdaŭŭlin* fit-triek t'Alla, cull-ma 'ntkal u tferraħ minn xhur il-haŭn contra il Fidi taghna nisranija. Dnub, ja ħasra!, li ctieb hecc meħtieġ u ta dic il ghaxka m'hux imrakkak biż-żejjed, u la ghall lsien u inkas ghall chitba (l'*ortografija*).

—Nifirħu lis-Sinjurina Tonna Barthet li, nhar is-sibt li ghadda, ghamlet *Lettura* (Karja) fis-Sala il cbira tal Università, bit-Taljan. Sa fejn niftacru aħna, din hi l'eŭŭel Maltija li chellha il ħila titla hemm fuk, ŭara l'aħjar Chittieba taghna, Maltin u Barranin: u gharfet taghżel l'aħjar pitturi, sculturi, architetti u mużicisti li dehru, biex l'eŭŭel chitbet fukhom b'ħeġġa cbira u imbaghd krat tajjeb dac li chienet chitbet. Din is-Sinjurina, li aħna nafu x'tiżen u nafu ucoll li bħalma ghamlet il *Lettura* bit-Taljan setghet ghamlitha bl'Ingliż jeŭ bil Franciż, hi ŭaħda mil Majjistri ta li *Schejjel tal Gvern*: u taghmel tas-seŭ onur lil dac id-*Dipartiment*. Mil bkija, is-Sinjurina Tonna Barthet ghandha il min tixbaħ: il Provincjal tal Frangiscani, il Professur tal Franciż fil *Liceo* u dac il Patri Majjistru Agustinjan li chiteb il ħajja ta Ġanna Darc b'li Spanjol u chien Cappillan tar-Regina ta Spanja, huma ħutha it-tlieta. Nixtieku biss li xi ftit minn daŭc il ħafna Sinjurini li chienu hemm jisimghuha nhar is-Sibt u minn daŭc l'oħra li bakghu tielgħin u nieżlin ma Strada Rjali, f'loc ma jintilfu ŭara il frugha tat-tlellix, iħossu ghira ghaliha u *jiżżejjnu*.... bit-taghlim tajjeb, bħalha.

—X'cull biċċa! Nhar il ħamis li ghadda, cmieni-cmieni, xterdet ix-xniegha li miet il Papa! Tafu x'chienet? Ŭieħed minn ta ma dûar l'Ambaxxatur tal Papa fil belt ta Madrid (Spanja), mietlu missieru Ruma, fejn chien jokghod; u xi ħadd mil familja tieghu baghtlu telegramm b'daŭn il chelmiet: *Morto Papà* (*il papà tieghec miet*). Imma daŭc tat-Telegraff, f'loc *Papà*, ghoġobhom jifhmu *Papa*, l'actar billi dac li chien ghaliħ it-telegramm chien ta ma dûar l'Ambaxxatur: u il Ministru ta Spanja Canelejas, li, cliem bejnietna, hu ŭieħed minn daŭc li iħobbu il *Papa* u il *Papat* daks il bżar fil ghajnejn, tà malajr-malajr l'aħbar tal *meŭt ta Piju Ghaxra* lill gażettieri collha ta Madrid, li tistghu taħsbu chif xandru f'radda ta Salib l'aħbar ħażina mal erba' ti rjeħ tad-dinja! Imma ir-Re ta Spanja, li Missieru mhux ghal-xejn chien riedu *Filjozz ta Leŭni Tlittax*, ghamel bil ghaġla telegramm ieħor minn Madrid ghall Vatican: u hecc inchixfet il ħrafa collha, ghax minn Ruma ŭieġbu il Cardinal Merry del Val (dan Spanjol ucoll, iżda mhux mil katgha ta Canelejas!) li *il Papa kaŭŭi-sħiħ u mimli bil ghomor*, chif niextiekuħ dejjem ghall gid tal Cnisja u tal erŭieħ.

—Nifirħu liz-żeŭġ Baned tal Belt li ħadu sehem fil *Concors tal Argiel*, fejn ghamlu it-tnejn onur cbir lill Malta, seŭŭa bil ħila u seŭŭa bl'imgiba taħħom. Ŭara li hemm geŭ it-tnejn ippremjati u imfaħħrin minn cullħadd, ŭaslu haŭn flimchien, fuk vapur ŭieħed: u chellhom lakgha chif chienet tixrak lil min gharaf iżomm gholi l'isem ta Malta f'art barranija. Nifirħulhom b'kalbna collha.

—Min kaghad jibghatilna dic il *carta insulenti* li chien haŭn tiġri fl'idejn daŭn il ġranet, tilef iż-żmien, ghalavolja żieghel ħafna bina u inkas nafu chemm cliem ħelu ġabar biex imellisna biħ, ghax aħna carti bħal daŭc inkattghuhom kabel ma nakraŭhom u ma 'nħaxxnu il ħadd bihom, ħlief il koffa li ghandna ma genbna fejn nictbu!

—Ix-xoghol tal pittura li chien kieghed isir fil Cnisja ta San Publju mil Professur Palombi, billi dan jinsab marid, tcompla f'kasir żmien mis-Sur *Ġanni Vella*, dac li conna semmejna fuk il *Ŭirja tat-tpingija*. Ghadu ma chellniex iż-żmien immorru naraŭħ: imm'aħna diġà ghednielcom x'irodd is-Sur Vella: u ħadna gost ŭisk mita smajna li il Professur Palombi ghażel lilu biex icompli xoghlu. Il Cnisja ta *San Publju* nixtiekuha kokoċċa tad-deheb, ghax aħna 'nkisuha, bħal ta *San Paŭl*, TEMPJU NAZZJUNALI: u fejn imissu ir-*Religjon* u il *Patrja*, l'actar mita huma minsuġin hecc flimchien, m'hemmx ħaġa gheżeż minnhom ghalina.

—*Bint Valenzja*, l'aħħar ctieb tal *Moghdija taż-żmien*, xoghol tal Cummendatur Fonsu Galea, ħareġ ħelu tas-seŭ: u ma nokoghdux nirriccmandaŭħ, ghax nafu chemm hu imxerred dac il kari tajjeb u imżeŭŭak b'ħeġġa cbira. Imma f'li stess ctieb ta *Bint Valenzja* hemm ħaġ'oħra! Hemm *Fuk it-tŭemmin imkaddes*, fi tliet taksimiet, meħudin mit-*tifsir nisrani tal Papa Piju Ghaxra*: fi ftit cliem, li *Storja collha tal Fidi taghna*, minn *Holkien id-dinja* sas-*Setta tal Protestanti*: dac collu li ghandna bżonn incunu nafu! Aħna nixtieku li din il biċċa tal aħħar ħarġa

tal *Moghdija taż-żmien* (numru 115) ma tinkarax u tixteħed f'rocna, bħalma isir b'Rumanz jeŭ b'xi ctieb ieħor tal curżità: imma tibka' fl'idejn u tinkara' u tarġa tinkara' sa chemm ŭieħed, biex nghidu hecc, iŭaħħalha ġo rasu chelma b'chelma, ghax fiha l'acbar fejda tat-taghlim nisrani.

—Ir-Risposta ta *Dun Ġŭann* ghall ittra ta *L.S.B.* icollna inħalluha ghall ħarġa li gejja, 'mħabba in-nukkas tal ŭisa.

—Fl'aħħar mument, ŭaslitilna il Conferenza ta Monsinjur Farrugia fuk *Malta u Mileda*, li tchellimna fukha drabijet oħra. Il gimgha id-dieħla insemmuha chif jixirkilha: iżda inħabbruha mn'issa lil dac is-Sur *M. P. V.* jeŭ aħjar *S. C. S.*, biex ifittex jakraha; u nistiednuħ jarġa jistenbaħ. Jictbilna ghal xoghlu il fehma tieghu: jecc ma iridx juri li hu Malti, jictbilna bit-Taljan, bl' Ingliż jeŭ bil Franciż, chif joghġbu: aħna nakilbulu cliemu bil lsien taghna: imma, jecc irid li aħna inŭieġbuħ, jaħtieġlu jicteb lilna, mhux lil gażetta oħra.

Ma dûar id-dinja.

Nistghu nghidu li ma hemm xejn mil ġdid fil gŭerra tal Italja mat-Turchija, fuk Tripli, ħljef li it-Taljani ħadu u niżżlu innies f'Macabez, li kieghda ħdejn Tunes. Hemm huma jistghu iżommu it-turpedinieri sabiex icunu jistghu ighassu fuk il contrabandu tal gŭerra, li min hemm chien idaħħal it-Torc.

—Ghalchemm il potenzi ftehmu u baghtu isaksu lit-Toroc taħt liema pattijet jistghu huma ifittxu il paci mal Italja, iżda din il paci ma tcunx tista tinghakad hecc malajr, ghaliex it-Toroc ghadhom iŭebbsu rashom li Tripli hi taħħom—u chif ghedna taktigha cbira nistenneŭ fid-Dardanelli.

—Ix-xiopru tal Chissiera tal faħam fl'Inghilterra nistghu nghidu li spiċċa, il ghaliex il biċċa il cbira reġghu marru ghax-xoghol—iżda ħafna oħra daħlu fil minieri,heddu il daŭc li taŭ-ruħhom ghax-xoghol u ghamlu ħsara cbira—Ghaldakstant il Gvern baghat hemm żeŭġ Riġmenti.

—Bosta disgrazzi ġraŭ il gimgha li ghaddiet:

1. Fejn Barrage, in-naħa tal Cajr, vapur cbir li chien tiela ix-xmara bi tliet mit ruħ, ħabat ma ieħor, u ghad li bilġri resku idghajjes mill'art u ġabru ħafna, hemm jaħsbu li gherku mal mitejn.

2. F'Houdain, fil ŭakt li chien jinbida Cuncert fejn chien hemm gemgha cbira ta nies, ŭakghet mis-sakaf lampa tal petrolju. Dana ixxerred mal art u kabad. In-nies actarx nisa u tfal imŭerurin ġreŭ lejn ittarag li chien bosta dejjak. Il ħruġ dàm nofs-siegha u ħafna marru taħt is-sakajn. Meta cull-ħadd chien ħareġ, insabu sebgha mejjtin u sbatax feruti ghall meŭt.

3. Ħruk cbir sar fuk il vapur Ontario, li minn Boston chien sejjer Baltimora u chellu fuku ħafna passiġġieri.—Il ħruk deher ghal nofs il lejl, u chiber dejjem iżjed b'biża u tchexchix liema bħalu.—Xejn ma serva ittelegrafu minghajr fili, ghaliex ħadd ma ŭieġeb; u fl'aħħar il Captan, ŭara tmienn sieghat, xeħet il vapur fuk scoll u hecc innar ġiè mitfi bl'ilma li daħal: iżda il baħar chien tant kaŭŭi, li ma setghex iniżżlu iddghajjes. Ghadda xi żmien u b'dghajjes mill'art intghamlet catina li fukha niżel cullħadd.

—Nhar il gimgha (12 t'April), bdeŭ il festi ghall cxif ta li statŭi tar-Regina Vittoria u tar-Re Dŭardu, f'Nizza u f'Cannes.—Chien hemm rivista ta 8000 Ingliżi li niżlu mill'incrucjaturi li telku minn Malta ghal daŭc il festi.—Ir-Re Giorġ b'telegramma ŭera il ferħ tieghu ghal din il ghakda jeŭ ŭirja ta ħbiberija. L.M.C.G.

Ŭakt it-talb taghcom ll'Alla, iftacru firruħ ghażiża ta **Peppinu Tedesco** li miet ghal gharrieda, haŭn il-Belt, ilbierah tl' ura. Ragel tal Cnisja u ħelu fl'imgiba tieghu, chien maħbub minn cullħadd. Ma chellux ħlief 44 sena u ħalla ŭisk min jibchiħ. Chien idokk fil banda *La Vallette*: u, barra minn din, fil funeral tieghu ħadu sehem il *King's Own* u bosta baned oħra. Alla jatiħ il Genna. R. S.

MOGHDIJA TAŻ-ŻMIEN
CABBARI KARRIEH
(*Accrescitiv falz*)

Din sabiħa! Xirca, f'*ŭaktha*,
li bil lejl toħroġ iddur:
iżda, '*mcabbra*, tiċċhien f'ŭieħed
u da 'l ŭieħed hu ghasfur!

S. P. B.

XARADA

Biex issib *l'eŭŭel* u *it-tieni*
fittex f'marċ, jeŭ sinfonija,
jeŭ f'xi ħaġa tat-teatru,
anche f'biċċa melodija;
u sabiex issib *it-tielet*
mur ma genb registratur:
ara ftit x'ghandu kuddiemu
u mnejn gejt itlak u mur.
Jecc di '*l ghakda* tcun int sibtha,
tigi bżonnha fis-sigur:
okghod biss attent ghaliha,
jecc ma tridx b'rasec idur.

S. Ciangura

L'aħħar *Xarada* chienet:
Tin-difa—tindifa.

Giebuha tnejn mil Belt biss: is-Sinjuri Saver Sammut u G. Sciberras.

Curjuża! Actar conna nistenneŭ *it-tifsira* mir-Rħula, ghax id-*difa* ghall tal bliet ftit safi iż-żejjed!

[*Dun Paŭl*] [*Proprietà letteraria*]

Omm tasseu u Omm taparsi
(*Mit Talian ta F. Martinengo P. d. M.*)

IV.

LI XBIHJIET MKADDSA.

Il Cappillan żamm chelmtu. Il ħadd li ġiè, minn floc il catachismu chif dari, ċakċak priedca, fûk li l'insara ghandhom jagħdru lil daŭc li m'humiex magħhom. Tchellem ċar u żamm jebes, u dejjem bl'Evangelju kuddiem; li in-nies, li chienet tisimgħu, daħħlitha seŭŭa f'rasha, li lil dac il protestant m'għandhiex tonksu mil kîma, imma tħobbu u titlob ll'Alla għalih, u li xagħra minn rasu ħadd m'għandu imisslu. Tasseŭ li xi râs dgħifa, l'actar kalb in-nisa, ma fhemithiex hecc; mux biss, imma chien hemm x'uħud fosthom li chemm chemm ma stagħġbux bil Cappillan, li (bdeŭ isefsfu f'ŭidnejn ŭaħda lil oħra) *kiegħed iżomm magħ dac ix-xitân ta protestant.* Imma chienu ftît, ta mîn ma iħarisx għalihom; il biċċa il cbira rât u ħasset ucoll chemm chien kâl seŭŭa il Cappillan.

Imma actar minn collħadd Peppi, li, ma laħkitx tât il barca, li ma għaġġilx daħal is-sagristija ħalli jiżżiħajr lil Cappillan: li, iħares lejh jidħac, kallu:—Għal kalbec chienet il priedca, eh?.... Imma ħalli, ħalli jasal ħadd ieħor: 'rrid nagħmel ŭaħda collha fûk il lucandieri; li ma nafx jecc tinżillicx bħal din tallûm.

—Chîf? int trîd tagħmilha collha fuki il priedca?

—Fukec? fûk il lucandieri, għidtlec jien.

—Imma ġor-raħal m'haûx ħliefi lucandier.

—X'idaħħalni dan? 'rrid nippriedca fûk il lucandieri, u mîn jinkaras għâr għalih.—

Il Cappillan, jiċċajta dejjem, kabad ħiereġ mis-sagristija; fil ħîn Peppi resâk kallu f'ŭidnejh li ma jisimgħu ħadd:

—Chiecu tismagħni chelma....chelli x'insaksic xi ħaġa żgħira ...

—Emmnec, xi ħrafa minn tiegħec ma tispiċċa katt!... Tajjeb, isma': noħorġu nagħmlu daŭra, nħossni iddejjakt taħt is-sakâf. Barra għandu icun hemm Majsi u Matti jistenneŭni. M'għandicx jakaŭ gost bihom?....

—Merħba bihom, sur Cappillan.

—Mela stenna dakxejn; chemm nitla fûk fil camra ngib il bastûn u'l cappell u tarani miegħec—

Minn hemm u ftît Peppi, Majsi u Matti flimchien mgħal Cappillan chienu fûk ittriek ta San Roccu ħergin il barra, ħalli il għajn icollha fejn timraħ fil ŭita, u jokgħdu ftît għar-rŭieħ ta filgħaxija, għax chienet chisret ix-xitŭa...Ŭara ma nafx xi tħaddtu bejniethom, il Cappillan dâr fûk Peppi kallu:—Jisa' mela! nisimgħu liema scruplu daħallec mil ġdîd.

—Li scruplu, sur Cappillan hua dan: li dac l'imbierec ta protestant....Jien, ara, cont għażiltlu camra sabiħa, l'aħjar ŭaħda li chelli, fejn magħ râs is-sodda chien hemm mdendel il ġmiel ta ncŭatru tal Conċeżżioni, u fûk il gradenza ta bisŭitha dac il curcifiss tal avorju, tafu int? li soltu nislef għal cnisja fil festi il cbar: u barra minn dan mgħal ħitân chien hemm mdendlîn... Għax k'ed tidħac, sur Cappillan?

—K'ed nidħac, għax fhimt mil eŭŭel biex int gej.

—Għid x'fhimt mela?

—Li il protestant daŭc il ħafna ncŭatri ta kaddisin ma ridhomx f'camartu.

—Inżertajtha. U chelli 'nneħħihomlu, għax inclelè heddidni li jitfa' collox mit-tieka għal isfel.

—Ja ragel ħażin! (nfexx kâl Majsi) nitfgħu lilu għal isfel!

—Iscôt, Majs! Cmieni sejjer takbad tisħon. Mîn jisimgħec, igħid li inti mil priedca tal lejla ma tħimtx chelma.

—Imma m'hux aħjar nitfgħu lilu mittieka għal isfel, milli hu jitfa' il Madonna u 'l Curcifiss?

—La l'ŭieħed u ankas l'ieħor, ibni; għax, ara, Gesù xerred demmu sabiex dac l'imsejchen jicconverti u isalva ruħu; imma jecc inti iġġagħlu jagħmel dic il kabża collha tilgħabha li tibagħtu b'sakajħ it-tnejn l'infern, fihmtni mela? Mil bkija, Peppi kalbi, jiena jidhirli, li da'l protestant tiegħec kiegħed ikajjem rixu iżżejjed, u jecc jibka sejjer hecc... F'chelma ŭaħda, għamilha daru il lucanda tiegħec, u irid idaħħal ħŭejjeġ li ma jakblux magħ dac li tagħllimna ir-Religion mkaddsa. Iŭarrab ixxbihjiet mkaddsa!...u b'liema jedd?...

—Imma jien neħħejthom biex naħrab.

—Nâf, nâf; int mischîn għamiltu għal aħjar.

—Mela m'għandix dnûb?

—Ankas ir-rieħa tiegħu.

—U m'għandix għax naħseb iżjed.

—Daks li tarbija riekda fin-nieka.

—U dic marti, li donnnha xitân ħiereġ mil infern...

—Ħalliha ftît tokgħod issa lil martec. Għidli; chienet hemm illejla għal priedca?

—U ngħid chienitx hemm!... Contx nġorrha fuk dhari, li ŭebbset rasha ma tridx tigi.

—Mela nitma li feħmitha flaħħar, u li ma tħabbticx iżjed.

—Eh! ma nafx, sur Cappillan!... ħalli naraŭ.

(9) (*Jissocta*)